

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Η *Κοινωνική Εργασία* επανειλημμένως έχει δημοσιεύσει, την τελευταία δεκαετία, θεωρητικά κείμενα και έρευνες σχετικά με τη μετανάστευση και τα ποικίλα προβλήματα που προκύπτουν τόσο για τους μετανάστες όσο και για τις κοινωνίες υποδοχής (τεύχη 104, 102, 94, 82, 73, 68, 67). Δεδομένου ότι το θέμα της μετανάστευσης παραμένει επίκαιρο, το πρώτο τεύχος της νέας χρονιάς είναι αφιερωμένο σε αυτό και σε άλλα ζητήματα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη μετανάστευση.

Η ψυχολόγος Ελένη Καραγεωργίου αναδεικνύει στο άρθρο της τη συνθετικότητα του φαινομένου της διεθνικής σωματεμπορίας, που χαρακτηρίζεται από υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, και τους τρόπους με τους οποίους αυτό συνδέεται με τα ζητήματα της πορνείας και της παράνομης μετανάστευσης. Παρουσιάζει τα δύο μοντέλα αντιμετώπισης της διεθνικής σωματεμπορίας, καθώς και την έκταση του προβλήματος στην Ελλάδα της οικονομικής κρίσης. Η συγγραφέας υποστηρίζει ότι με το πρόσχημα της δίωξης των κυκλωμάτων σωματεμπορίας, συχνά επιδιώκεται από τα κράτη η ανάσχεση της ροής των μεταναστών προς την Ευρώπη. Καταλήγει ότι μόνο με την υιοθέτηση ολοκληρωμένων πολιτικών για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό και σε παγκόσμιο επίπεδο, μπορεί να αντιμετωπισθεί η διεθνική σωματεμπορία.

Μια ποιοτική μελέτη για τη σύνδεση της πορνείας με περιστατικά βίας κατά των γυναικών που την ασκούν, παρουσιάζουν στο άρθρο τους η επίκουρη καθηγήτρια Μαρία Πενταράκη και η κοινωνική λειτουργός Ελένη Σιακαβέλλα. Εξετάζονται τα ενδεχόμενα βιώματα σωματικής ή/και σεξουαλικής βίας που έχουν υποστεί 21 εκδιδόμενες γυναίκες τόσο κατά την παιδική τους ηλικία όσο και κατά τη δραστηριότητα της πορνείας. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, σ' αυτήν την ομάδα των γυναικών, ποσοστό άνω του 50% –σαφώς πολύ υψηλότερο από ό,τι στο γενικό πληθυσμό– είναι θύματα βίας. Κατά τους συγγραφείς, η άσκηση της πορνείας δεν αποτελεί ελεύθερη επιλογή εργασίας αλλά είναι μια μορφή «σιωπηλής βίας» κατά των γυναικών. Δεδομένου δε, ότι το δείγμα της μελέτης αποτελείται κατά το ήμισυ από αλλοδαπές, είναι σαφές ότι η πορνεία συνδέεται και με τα ζητήματα της διεθνικής σωματεμπορίας και της παράνομης μετανάστευσης. Η μελέτη καταλήγει με προτάσεις για το ρόλο των κοινωνικών λειτουργών στην ανίχνευση και πρόληψη περιστατικών βίας και καταπίεσης στο χώρο της πορνείας. Η άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων, η καταπολέμηση της φτώχειας και η προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών είναι βασικοί παράγοντες στις προσπάθειες περιορισμού της πορνείας και της συνακόλουθης βίας κατά των γυναικών.

Το κομβικό θέμα της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών στην κοινωνία υποδοχής εξετάζει η καθηγήτρια εφαρμογών Δέσποινα Κομπούνη. Η συγγραφέας αναλύει την έννοια, τις μορφές και τις μεθόδους της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μετα-

ναστών, καθώς και τις δυσκολίες προς τον στόχο αυτό οι οποίες, μεταξύ άλλων, αναφέρονται στην άγνοια της γλώσσας, την έλλειψη νομιμοποιητικών εγγράφων, τη ρατσιστική συμπεριφορά σε συνδυασμό με το άγχος της μεταναστευτικής διαδικασίας, την αλλαγή του τρόπου ζωής, τα οικονομικά προβλήματα, που όλα αυτά συμβάλλουν στην περιθωριοποίηση των μεταναστών. Παρουσιάζονται το νομοθετικό πλαίσιο για τους μετανάστες στην Ελλάδα και η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Εξωτερικών η οποία αναπτύσσει δράσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης με στόχους την οικονομική, κοινωνική και διαπολιτισμική ενσωμάτωση των μεταναστών. Έμφαση δίνεται στο ρόλο των κοινωνικών λειτουργών στην προώθηση ενσωμάτωσης των μειονοτικών ομάδων.

Την περασμένη χρονιά έφυγαν από τη ζωή δύο διακεκριμένοι επιστήμονες με σημαντικό έργο στον τομέα της Κοινωνικής Εργασίας: Ο Γιάννης Τρισελιώτης και η Ελένη Περωτή. Συνάδελφοι αφιερώνουν λίγα λόγια στη μνήμη τους.

Η Συντακτική Επιτροπή